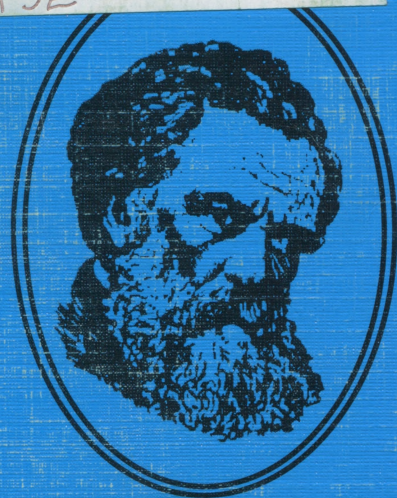

Сухо́млиньський В.О.
378.6:37
П52

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ В.О. КОРОЛЕНКА**

ВИПУСК 6 (45)

**СЕРІЯ
“ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ”**

Дванадцяті

Всеукраїнські педагогічні читання:

2005 рік – м. Полтава

„В.О.Сухомлинський у діалозі з сучасністю:

проблеми свободи і відповідальності у вихованні особистості”

ПОЛТАВА - 2005

Зміст

Свобода і відповідальність у контексті прав дитини

Л.Д.Березівська

Розвиток ідей про право дитини навчатися рідною українською мовою (1905–1919) 3

Н.І.Косарева

Формування почуття совісті як важливої риси громадянина-гуманіста у творчій спадщині В.О. Сухомлинського 10

К.А.Юр'єва

Етнопедагогічна підготовка вчителів початкових класів у контексті прав дитини 17

Н.Д.Каранузова, І.В.Каранузова

Виховання відповідальності особистості в умовах педагогічної підтримки 24

С.А.Литвиненко

Свобода дитинства в педагогічній концепції В. Сухомлинського 29

М.Г.Криловець

Проблема відповідальності вчителя у творчій спадщині В.О. Сухомлинського 36

М.І.Рябенко

Підготовка майбутнього вчителя до правовиховної роботи з неповнолітніми 40

І.П.Печенко

Дитина в сучасному соціально-педагогічному просторі: проблема захисту прав 45

Г.О.Дружиніна

Захист особистісних прав дитини в освіті як основа гуманістичної педагогіки В.О. Сухомлинського 54

А.М.Наточій

До проблеми формування відповідальності
у вихованців загальноосвітньої школи-інтернату 58

Н.В.Слюсаренко

Система трудового виховання В. Сухомлинського
– запорука вільного і свідомого вибору школярами
життєвого шляху 65

О.В.Лаврова

Розвиток волі дитини як стану її свободи
у спадщині І.О. Сікорського (1842–1919) 71

Л.В.-В.Вейландє

Особливості правового виховання підлітків у системі
притулку для неповнолітніх 79

***Формування відповідальності у дітей та
молоді в умовах свободи вибору***

М.В.Гриньова

Формування совісті і відповідальності
у майбутнього вчителя-громадянина 85

О.М.Пєхота, А.М.Старєва

Організація студентської творчості в позааудиторній
роботі в контексті особистісно орієнтованої підготовки 88

О.В.Плахотнік

Еколого-економічна освіта студентів як засіб
формування гуманістичного ставлення до довкілля 94

К.Г.Дорошенко

Виховання гуманістичного ідеалу як запорука
психологічної зрілості особистості 101

Н.М.Тарасевич

Використання технології „Я – висловлювання”
у розв'язанні педагогічних конфліктів 108

В.П.Титаренко

В.О. Сухомлинський і проблеми
художньо-естетичної освіти майбутніх учителів 116

К. Ж. Гуз Вивчення довкілля як умова формування природовідповідного образу світу	123
Н. П. Кравець Роль художньої літератури у формуванні відповідальності в дітей з порушеннями інтелекту	128
В. В. Кузьменко Відповідальне ставлення школярів до оволодіння знаннями як підґрунтя формування у них наукової картини світу	134
Л. І. Краєва, І. Ю. Краєва, Н. М. Шивовар Впровадження ідей вільного вибору В. О. Сухомлинського у виховну систему О. О. Католикова ..	142
В. А. Суржанська Особистість вихователя у розвитку свободи і відповідальності дитини дошкільного віку	145
О. Я. Рибалка Виховання у підлітків культури міжстатевих стосунків як важлива соціально-педагогічна проблема	149
А. В. Лисенко Розвиток творчих здібностей як складовий компонент особистісно орієнтованого навчання в системі підвищення кваліфікації вчителів-словесників	156
А. А. Каленський Патріотичне виховання школярів в умовах свободи вибору при подальшій інформатизації сучасного суспільства	160
В. Г. Мартинюк Дидактичні особливості навчально-виховного процесу на військовій кафедрі у класичному університеті	165
В. Л. Уліч До питання про організацію військово-патріотичного виховання у вищих навчальних закладах	171

О.Ю.Шличек Свобода і відповідальність як невід’ємні виховні цінності формування правосвідомості майбутніх учителів правознавства	176
О.М.Кочерга Формування соціальної відповідальності у студентів педагогічного училища	183
Т.В.Медведєва Казка, як і пісня, не має кінця	189
В.В.Кострач До питання виховання особистості індустріального та постіндустріального суспільств	196
О.Ф.Шагро Свобода вибору як один із засобів професійного самовизначення	201
К.В.Кравченко Питання свободи вибору та відповідальності особистості в контексті статевого виховання	208
С.В.Єлманова Закономірності розвитку допитливості в процесі пізнавальної діяльності старших дошкільнят	213
О.Ю.Литвин Психолого-педагогічні основи процесу формування національної свідомості студентів вищих навчальних закладів – майбутніх економістів	218
С.П.Пескун Творчий розвиток старшокласників як умова формування самостійності та відповідальності. Система „Дидактосервіс”	222
С.М.Гергуль Самоосвіта вчителя як джерело формування свободи та відповідальності школярів у творчій спадщині В.О. Сухомлинського	229

Л.В.Малаканова, О.В.Приймак

Дослідження можливостей сучасного навчального процесу в розвитку відповідальності особистості 234

Н.В.Горобець

Дослідження проблеми самостійності особистості в навчально-виховному процесі 238

Ю.І.Дивоняк

Вплив педагогічного спілкування на духовний розвиток особистості 244

О.С.Гриценко, Л.Ю.Рощупкіна

Дослідження шляху формування Я-концепції особистості 248

О.С.Гринюк

Дослідження відповідальності молоді в умовах свободи вибору 253

Л.М.Заліток

Книжка як засіб виховання відповідальності молодших школярів у педагогічній спадщині В.О. Сухомлинського 258

Н.Ю.Савчинська, О.А.Прохоров

Формування особистості в умовах реформування освіти в Україні 263

Ю.С.Мельник

Психолого-педагогічні особливості розвитку особистості молодшого школяра 267

Н.В.Квітковська

В.О. Сухомлинський про виховання відповідальності у підлітків 274

О.І.Жорнова

Навчання дотримання і недотримання правил в умовах свободи вибору 278

Н.В.Дяченко

Ідеї В.О. Сухомлинського та виховання особистості у вищій школі 285

О.В. Єршоміна

В.О.Сухомлинський про побудову виховного середовища 290

С.В. Шмалей

Проблема розуміння категорій “свобода” і “відповідальність”
у творчості Ж.-П.Сартра 295

***

Проблеми свободи і відповідальності у вихованні
особистості в педагогічній спадщині
В.О.Сухомлинського: рекомендаційний
бібліографічний список 303

НАШІ АВТОРИ 308

ЗМІСТ 314